

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

7/54573

Sayı : 81383796 – 610/ 8153

05/12/2014

Konu : 7/ 54573 Sayılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 13/11/2014 tarih ve 43452547-120.00-202132 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Umut ORAN tarafından yazılı olarak cevaplanması isteğiyle Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci Sayın Volkan BOZKIR'a yöneltilen 7/54573 sayılı yazılı soru önergesi ile ilgili cevap metni ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerine arz ederim.

Volkan BOZKIR
Bakan

Eki : 2 (iki) sayfa

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

İstanbul Milletvekili Sayın Umut Oran'ın Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci Sayın Volkan Bozkır'a yönelttiği 7/54573 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap metni:

Sayın Milletvekili önergesiyle, son zamanlarda gündeme gelen ve tartışılan Jandarma Genel Komutanlığının İçişleri Bakanlığına bağlanıp bağlanmayacağı, bu konunun AB mevzuatıyla ilgisi konularında bilgi istemektedir.

Ülkemizin Avrupa Birliği'ne (AB) katılım sürecine ilişkin temel belgelerde, Jandarmanın kolluk faaliyetleri üzerinde **sivil gözetim ve denetimin olmasının, temel bir AB normu olduğu ve** Türk Jandarma Teşkilatının kolluk faaliyetlerine yönelik sivil gözetimin yetersiz olduğu hususunda değerlendirmelere sıklıkla yer verildiği görülmektedir.

Bu kapsamda;

Türkiye ile Katılım Ortaklığı Belgesinde Yer Alan İlkeler, Öncelikler ve Koşullara İlişkin 2006/35/EC Sayılı Konsey Kararında; Jandarmanın statüsü ve işleyişinin Avrupa standartlarıyla uyumlaştırılması gerektiği,

Türkiye ile Katılım Ortaklığının kapsadığı ilkeler, öncelikler ve koşullara dair 2008/157/EC Sayılı Konsey Kararında; ordu üzerindeki sivil kontrolün AB üye ülkelerindeki uygulamalarla uyumlu hale getirilmesine devam edilmesi; ordunun siyasi konulara müdahale etmemesinin ve sivil idarenin ulusal güvenlik stratejisinin oluşturulması ve uygulanması da dâhil olmak üzere güvenlikle ilgili mevzularda denetim işlevlerini tam olarak kullanmasının sağlanması gerektiği,

31 Aralık 2008 tarih ve 27097 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2008 tarihli Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programında; tüm kolluk kuvvetleri birimlerinin adli ve idari kapasitelerinin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi ile bunların **statü ve işleyişlerinin**, kurumlar arası işbirliğinin geliştirilmesi dâhil olmak üzere **AB standartlarıyla uyumlaştırılmasına** devam edilmesi gerektiği,

Türkiye'nin Katılım Yönünde İlerlemesi Hakkında 2005 Yılı Düzenli Raporu'nda (İlerleme Raporu) jandarmanın, askeri görevleri itibariyle Genelkurmay Başkanlığına, kolluk kuvveti işlevi itibariyle İçişleri Bakanlığına bağlı olduğu, iç güvenlik politikası üzerinde tam **sivil denetim** sağlanması için, İçişleri Bakanlığının, valilerinin ve kaymakamların Jandarma üzerindeki denetimi güçlendirilmesi gerektiği,

2006 ve 2008 İlerleme Raporlarında; jandarmanın üstlendiği **sivil faaliyetlerde sivil denetiminin artırılması** konusunda bir **gelişme olmadığı**,

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

2010 İlerleme Raporunda; polis ve jandarmanın kentsel ve kırsal alanlarda sahip olduğu yetkilerin düzenlenmesine ilişkin yönetmeliğin uygulanmasına devam edildiği. 31 ildeki, toplam bir milyon civarında sivilin yaşadığı meskûn alan jandarmanın kontrolünden sivil denetim altındaki polis kontrolüne geçtiği, ancak, jandarmanın kolluk faaliyetleri üzerinde **sivil denetim oluşturulması konusunda herhangi bir gelişme kaydedilmediği,**

2011 İlerleme Raporunda sivil denetimin, özellikle jandarmanın kolluk görevlerine ve askeri yargı sistemine ilişkin olarak, daha fazla güçlendirilmesi gerektiği, jandarmanın, İçişleri Bakanlığı'na karşı sorumlu olmadığı, disiplin suçlarının hem İçişleri Bakanlığı hem de Milli Savunma Bakanlığı atlanmak suretiyle Genelkurmay Başkanlığına götürüldüğü ve başta istihbarat görevi olan kurumlar olmak üzere, güvenlikle ilgili kurumlarda şeffaflık ve hesap verebilirlik konularında eksiklik bulunduğu,

2012, 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin İlerleme Raporlarında da, jandarmanın kolluk faaliyetlerine ilişkin sivil gözetimin yetersiz olduğu, Jandarma Genel Komutanlığı'nın sivil gözetimi hususunda reforma ihtiyaç duyulduğu, ifade edilmiştir.

Yukarıda değinilen bilgilerden de anlaşılacağı üzere; Jandarmanın kolluk faaliyetleri üzerinde sivil gözetim ve denetim olması, temel bir AB normudur.